

Ystadegau Blynyddol ar gyfer y Gweithlu Addysg yng Nghymru 2026

Adran 6: Sector annibynnol

This report is also available in English

Adran 6: Sector annibynnol4

1. Athro ysgol annibynnol.....6

1.1 Nifer a gofrestrwyd6

1.2 Rhywedd.....6

1.3 Oedran.....6

1.4 Grŵp ethnig.....7

1.5 Hunaniaeth genedlaethol.....7

1.6 Anabledd7

1.7 Blynnyddoedd ers ennill statws athro cymwysedig (SAC).....8

1.8 Cyflogaeth yn ôl lleoliad9

1.9 Y gallu i siarad Cymraeg.....10

1.10 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg10

1.11 Hyfforddiant Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) yn y pwnc.....10

1.12 Nifer y pynciau a addysgir12

1.13 Pwnc a addysgir.....12

1.14 Lefel cymhwyster uchaf.....14

1.15 Dargadwedd14

2. Gweithiwr cymorth dysgu ysgol annibynnol15

2.1 Nifer a gofrestrwyd15

2.2 Rhywedd.....15

2.3 Oedran.....15

2.4 Grŵp ethnig.....16

2.5 Hunaniaeth genedlaethol.....16

2.6 Anabledd16

2.7 Cyflogaeth yn ôl lleoliad17

2.8 Y gallu i siarad Cymraeg.....18

2.9 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg	18
2.10 Lefel cymhwyster uchaf.....	19
3.11 Dargadwedd	20
3. Athro sefydliad annibynnol arbennig ôl-16	21
3.1 Nifer a gofrestrwyd	21
3.2 Rhywedd.....	21
3.3 Oedran	21
3.4 Grŵp ethnig.....	22
3.5 Hunaniaeth genedlaethol.....	22
3.6 Anabledd	22
3.7 Y gallu i siarad Cymraeg.....	23
3.8 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg	23
3.9 Lefel cymhwyster uchaf.....	24
3.10 Dargadwedd	25
4. Gweithiwr cymorth sefydliad annibynnol arbennig ôl-16	26
4.1 Nifer a gofrestrwyd	26
4.2 Rhywedd.....	26
4.3 Oedran.....	26
4.4 Grŵp ethnig.....	27
4.5 Hunaniaeth genedlaethol.....	27
4.6 Anabledd	27
4.7 Y gallu i siarad Cymraeg.....	28
4.8 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg	28
4.9 Lefel cymhwyster uchaf.....	29
4.10 Dargadwedd	30

Adran 6: Sector annibynnol

Athro ysgol annibynnol

Os bydd athro mewn ysgol annibynnol yn ymgymryd ag un neu fwy o’r gweithgareddau canlynol, rhaid iddynt fod wedi cofrestru yng nghategori’r athro ysgol annibynnol:

- cynllunio a pharatoi gwersi a chysiau i ddisgyblion
- cyflwyno gwersi i ddisgyblion (gan gynnwys trwy ddysgu o bell, neu dechnegau â chymorth cyfrifiadur)
- asesu neu adrodd ar ddatblygiad, cynnydd a chyrhaeddiad disgyblion
- mewn uwch rôl arwain yn rheoli addysgu a dysgu yn yr ysgol

Mae’r gofynion hyn yn berthnasol hefyd i weithwyr eraill a allai ymgymryd ag un o’r gweithgareddau uchod o fewn yr ysgol, fel:

- athrawon cyflenwi
- athrawon ysgol peripatetig
- staff sy’n cael eu talu fesul awr
- gweithwyr ymweliadol fel tiwtoriaid cerddoriaeth a hyfforddwyr chwaraeon sy’n darparu gwersi fel rhan o ddarpariaeth y cwricwlwm. (Nid yw hyn yn berthnasol os ydynt yn sesiynau gwirfoddol ar ôl ysgol).

Sylwch, nid yw SAC yn orfodol i addysgu mewn ysgolion annibynnol.

Gweithiwr cymorth dysgu ysgol annibynnol

Os bydd gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol annibynnol yn cynorthwyo â darparu un neu fwy o’r gweithgareddau canlynol, mae’n rhaid iddynt gofrestru yng nghategori’r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol annibynnol:

- cynllunio a pharatoi gwersi a chysiau i ddisgyblion
- cyflwyno gwersi i ddisgyblion (gan gynnwys trwy ddysgu o bell neu dechnegau â chymorth cyfrifiadur)
- asesu neu adrodd ar ddatblygiad, cynnydd a chyrhaeddiad disgyblion

Mae’r gofynion hyn yn berthnasol i weithwyr eraill hefyd a allai ymgymryd â’r rôl gymorth, fel gweithiwyd cymorth dysgu sy’n cyflenwi.

Nid yw cofrestru’n berthnasol i staff sy’n ymgymryd â rôl weinyddol yn unig yn yr ysgol, neu lle nad ydynt yn rhyngweithio â disgyblion yn rhinwedd rôl addysgu neu ddysgu.

Athro sefydliad annibynnol arbennig ôl-16

Os bydd athro sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ymgymryd ag un neu fwy o’r gweithgareddau canlynol, rhaid eu bod wedi cofrestru yng nghategori’r athro sefydliad annibynnol arebennig ôl-16

- cynllunio a pharatoi addysg a hyfforddiant i ddysgwyr
- cyflwyno addysg a hyfforddiant i ddysgwyr (gan gynnwys trwy ddysgu o bell neu dechnegau â chymorth cyfrifiadur)
- asesu neu adrodd ar ddatblygiad a chynnydd disgyblion
- ymgymryd ag uwch rôl arwain yn rheoli addysgu a dysgu mewn sefydliad arbennig annibynnol ôl-16

Mae’r gofynion hyn yn berthnasol hefyd i weithwyr eraill a allai ymgymryd ag un o’r gweithgareddau uchod o fewn y sefydliad, fel:

- athrawon cyflenwi
- athrawon ysgol peripatetig
- staff sy’n cael eu talu fesul awr
- gweithwyr ymweliadol fel tiwtoriaid cerddoriaeth a hyfforddwyr chwaraeon sy’n darparu gwersi fel rhan o ddarpariaeth y cwricwlwm. (Nid yw hyn yn berthnasol os ydynt yn sesiynau gwirfoddol ar ôl ysgol).

Gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16

Os bydd gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn cynorthwyo â darparu un neu fwy o’r gweithgareddau canlynol, mae’n rhaid iddynt gofrestru yng nghategori gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16:

- cynllunio a pharatoi addysg a hyfforddiant i ddysgwyr
- cyflwyno addysg a hyfforddiant i ddysgwyr (gan gynnwys trwy ddysgu o bell neu dechnegau â chymorth cyfrifiadur)
- asesu datblygiad a chynnydd dysgwyr
- adrodd ar ddatblygiad a chynnydd dysgwyr;

Mae’r gofynion hyn yn berthnasol i weithwyr eraill hefyd a allai ymgymryd â’r rôl gymorth, fel gweithiwr cymorth dysgu sy’n cyflenwi.

Nid yw cofrestru’n berthnasol i staff sy’n ymgymryd â rôl weinyddol yn unig yn y sefydliad annibynnol arbennig ôl-16, neu lle nad ydynt yn rhyngweithio â disgyblion yn rhinwedd rôl addysgu neu ddysgu.

1. Athro ysgol annibynnol

1.1 Nifer a gofrestrwyd

Tabl 1.1: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru.

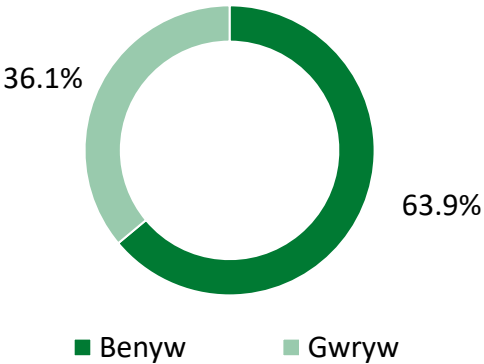
	2024	2025	2026
Nifer athrawon ysgol annibynnol	1,817	1,988	2,113

Ffigurau Mawrth 2026 – 1,707 wedi’u cofrestru fel athro ysgol annibynnol yn unig, 406 mewn categorïau lluosol. O’r cofrestreion lluosol, mae 263 wedi’u cofrestru mewn 2 gategori, 84 wedi’u cofrestru mewn 3 gategori, 39 wedi’u cofrestru mewn 4 gategori, 8 wedi’u cofrestru mewn 5 gategori, 4 wedi’u cofrestru mewn 6 gategori, 2 wedi’u cofrestru mewn 7 gategori, 4 wedi’u cofrestru mewn 8 gategori, a mae 2 wedi’u cofrestru mewn 9 gategori.

1.2 Rhywedd

Tabl 1.2: Nifer athrawon ysgol annibynnol yn ôl rhywedd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	1,180	64.9	1,286	64.7	1,351	63.9
Gwryw	637	35.1	702	35.3	762	36.1
Heb i nodi	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

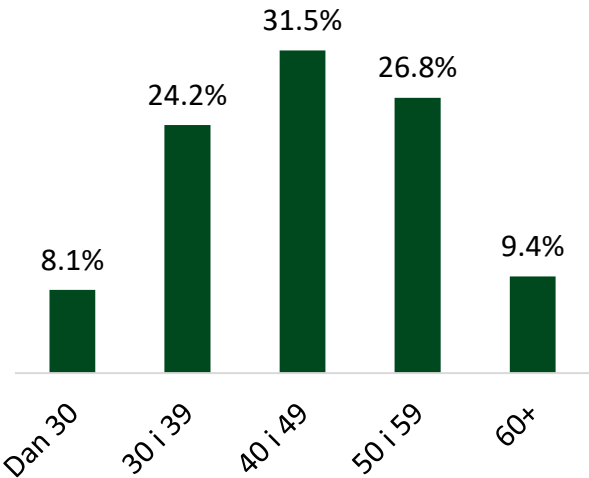

Siart 1: Rhywedd athrawon ysgol annibynnol yn 2026.

1.3 Oedran

Tabl 1.3: Nifer athrawon ysgol annibynnol yn ôl oedran.

	2024		2025		2025	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Dan 25	34	1.9	21	1.1	29	1.4
25 i 29	99	5.4	132	6.6	142	6.7
30 i 34	199	11.0	207	10.4	202	9.6
35 i 39	255	14.0	279	14.0	309	14.6
40 i 44	292	16.1	309	15.5	322	15.2
45 i 49	273	15.0	301	15.1	343	16.2
50 i 54	276	15.2	300	15.1	319	15.1
55 i 59	212	11.7	243	12.2	248	11.7
60 i 64	96	5.3	116	5.8	127	6.0
65 +	81	4.5	80	4.0	72	3.4
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Siart 2: Oedran athrawon ysgol annibynnol yn 2026.

1.4 Grŵp ethnig

Tabl 1.4: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi'u cofrestru yn ôl grŵp ethnig.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	1,543	84.9	1,704	85.7	1,803	85.3
Cymysg neu nifer o grwpiau ethnig	24	1.3	26	1.3	36	1.7
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	30	1.7	35	1.8	50	2.4
Du, Affricanaidd, Caribïaidd, neu Du Prydeinig	10	0.6	15	0.8	22	1.0
Grŵp ethnig arall	10	0.6	15	0.8	25	1.2
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	52	2.9	65	3.3	65	3.1
Anhysbys	148	8.1	128	6.4	112	5.3
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Darperir y data uchod ar ffurf agregedig i osgoi datgelu pwy yw cofrestreion. Gellir dod o hyd i opsiynau’r grwpiau ethnig fel y’u nodir ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg gan ddefnyddio [gwefan swyddogaeth dadansoddi’r Llywodraeth](#). Gellir gweld y grwpiau ethnig sy'n creu'r ffurf agregedig uchod yno.

1.5 Hunaniaeth genedlaethol

Tabl 1.5: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi'u cofrestru yn ôl hunaniaeth genedlaethol.

	2024		2025		2025	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cymreig	683	37.6	742	37.3	785	37.2
Prydeinig	616	33.9	718	36.1	821	38.9
Seisnig	242	13.3	248	12.5	230	10.9
Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig, o Ogledd Iwerddon	28	1.5	34	1.7	34	1.6
Arall	78	4.3	92	4.6	104	4.9
Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol	23	1.3	28	1.4	30	1.4
Anhysbys	147	8.1	126	6.3	109	5.2
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

12.6 Anabledd

Tabl 12.6: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru sydd wedi gwneud datganiad ynglyn â’u hanabledd.

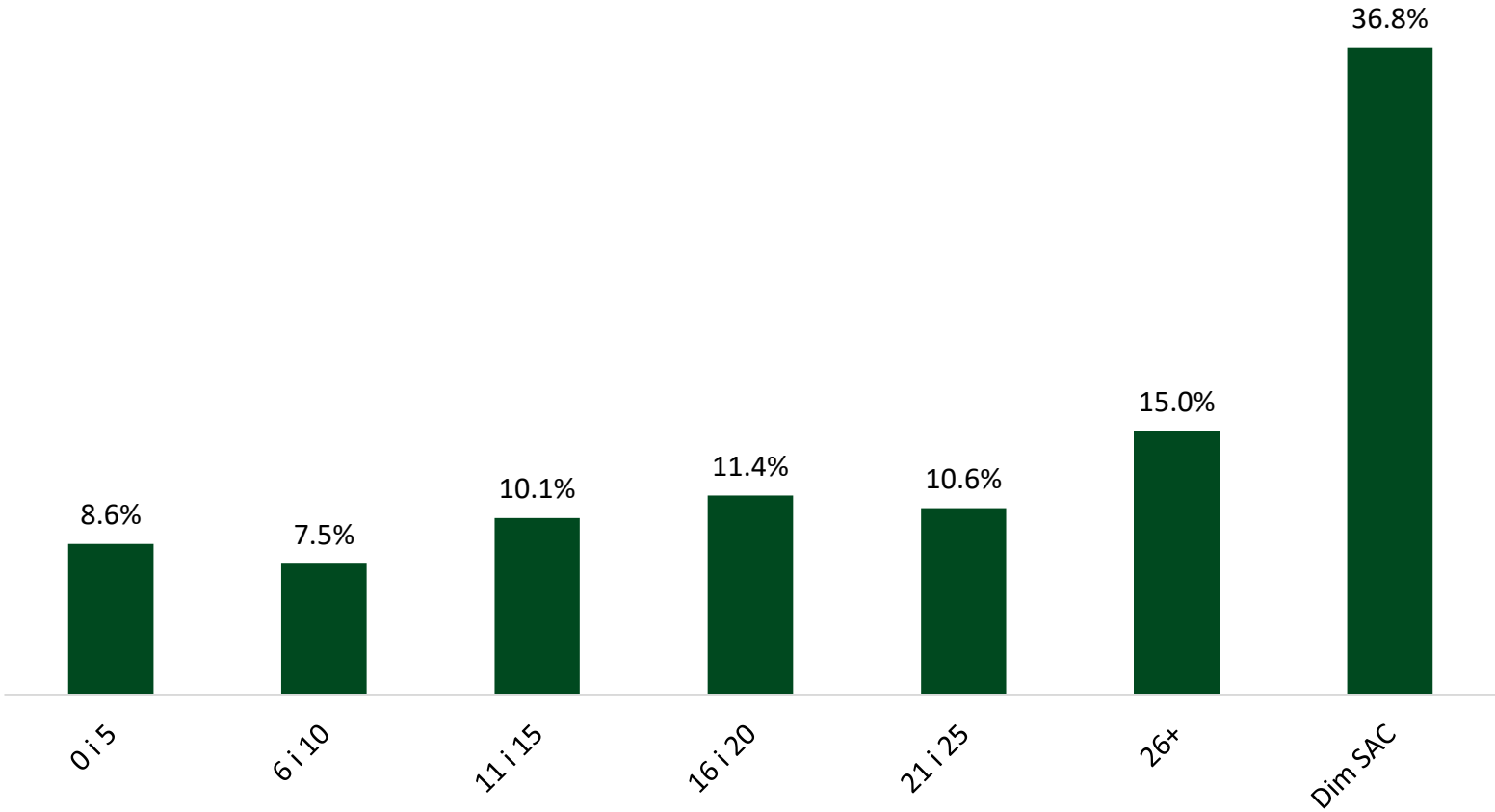
	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	56	3.1	63	3.2	68	3.2
Nac ydynt	1,761	96.9	1,925	96.8	2,045	96.8
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

At ddibenion y cyhoeddiad hwn, ystyrir bod gan unigolyn anabledd os oes ganddynt salwch, cyflwr, neu nam hirdymor, hunangofnodedig, sy’n peri anhawster i weithgareddau dydd i ddydd. Mae’r diffiniad hwn yn gyson â [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a’r [diffiniad sydd wedi’i gysoni gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth \(GSS\)](#).

1.7 Blynyddoedd ers ennill statws athro cymwysedig (SAC)

Tabl 1.7: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl nifer y blynyddoedd ers cael SAC.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
0 i 5	132	7.3	161	8.1	182	8.6
6 i 10	141	7.8	153	7.7	158	7.5
11 i 15	179	9.9	184	9.3	213	10.1
16 i 20	223	12.3	244	12.3	240	11.4
21 i 25	153	8.4	188	9.5	225	10.6
26+	266	14.6	282	14.2	317	15.0
Dim SAC	723	39.8	776	39.0	778	36.8
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Siart 3: Canran athrawon ysgol annibynnol yn ôl nifer y blynyddoedd ers cael SAC yn 2026.

1.8 Cyflogaeth yn ôl awdurdod lleol

Tabl 1.8: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl cyflogwr awdurdod lleol.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Blaenau Gwent	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Pen-y-bont ar Ogwr	48	2.6	35	1.8	2	0.1
Caerffili	40	2.2	43	2.2	48	2.3
Caerdydd	415	22.8	403	20.3	478	22.6
Sir Gaerfyrddin	110	6.1	120	6.0	115	5.4
Ceredigion	0	0.0	3	0.2	3	0.1
Conwy	96	5.3	91	4.6	102	4.8
Sir Ddinbych	100	5.5	93	4.7	91	4.3
Sir y Fflint	18	1.0	16	0.8	26	1.2
Gwynedd	31	1.7	31	1.6	34	1.6
Ynys Môn	12	0.7	10	0.5	10	0.5
Merthyr Tudful	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Sir Fynwy	225	12.4	208	10.5	202	9.6
Castell-nedd Port Talbot	11	0.6	9	0.5	7	0.3
Casnewydd	87	4.8	92	4.6	91	4.3
Sir Benfro	51	2.8	56	2.8	55	2.6
Powys	138	7.6	142	7.1	141	6.7
Rhondda Cynon Taf	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Abertawe	65	3.6	72	3.6	66	3.1
Torfaen	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Bro Morgannwg	113	6.2	116	5.8	114	5.4
Wreccsam	28	1.5	41	2.1	46	2.2
Cyflenwi ¹	25	1.4	53	2.7	96	4.5
Eraill mewn swydd ²	23	1.3	11	0.6	45	2.1
Eraill nad ydynt mewn swydd ³	181	10.0	343	17.3	341	16.1
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

¹ Gall fod mewn unrhyw gategori y mae’r ymarferydd wedi cofrestru ynddo.

² Cynnwys athrawon peripatetig ac athrawon ymgynghorol.

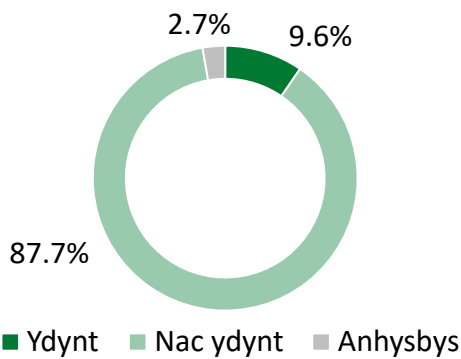
³ Cynnwys athrawon sydd wedi ymddeol, cofrestreion sydd wedi'u cyflogi mewn rolau cefnogi neu addysg bellach, a'r rhai nad oes cyflogaeth wedi'i chofnodi ar eu cyfer.

1.9 Y gallu i siarad Cymraeg

Tabl 1.9: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	178	9.8	195	9.8	202	9.6
Nac ydynt	1,567	86.2	1,725	86.8	1,853	87.7
Anhysbys	72	4.0	68	3.4	58	2.7
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

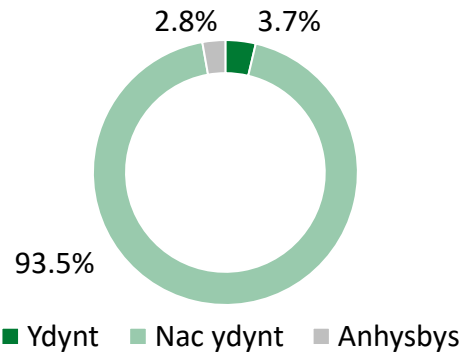
Siart 4: Athrawon ysgol annibynnol yn ôl eu gallu i siarad Cymraeg yn 2026.

1.10 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

Tabl 1.10: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a gawsant eu hyfforddi i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg, eu bod yn gweithio ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg neu erioed wedi gwneud hynny, neu a ydynt yn teimlo'n hyderus i wneud hynny.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	53	2.9	68	3.4	78	3.7
Nac ydynt	1,691	93.1	1,851	93.1	1,976	93.5
Anhysbys	73	4.0	69	3.5	59	2.8
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Siart 5: Athrawon ysgol annibynnol yn ôl eu gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2026.

1.11 Hyfforddiant Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) yn y pwnc.

Tabl 1.11: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl pwnc hyfforddiant AGA.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Pynciau craidd ac addysg grefyddol						
Bioleg	37	2.0	41	2.1	40	1.9
Cemeg	31	1.7	30	1.5	40	1.9
Gwyddoniaeth gyfun/gyffredinol	78	4.3	88	4.4	92	4.4
Astudiaethau Saesneg	93	5.1	99	5.0	110	5.2
Mathemateg	95	5.2	108	5.4	120	5.7
Gwyddor ffisegol	4	0.2	5	0.3	5	0.2
Ffiseg	27	1.5	28	1.4	31	1.5
Diwinyddiaeth ac astudiaethau crefyddol	29	1.6	30	1.5	34	1.6
Astudiaethau Cymraeg	9	0.5	8	0.4	9	0.4

Tabl 1.11: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl pwnc hyfforddiant AGA (parhad).

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Pynciau sylfaen						
Celf	15	0.8	19	1.0	22	1.0
Celf a dylunio	14	0.8	17	0.9	17	0.8
Cyfrifiadureg a thechnoleg gwybodaeth	17	0.9	17	0.9	23	1.1
Dylunio a thechnoleg	24	1.3	26	1.3	28	1.3
Astudiaethau dylunio	11	0.6	10	0.5	8	0.4
Celfyddyd gain	6	0.3	8	0.4	10	0.5
Astudiaethau Ffrangeg	28	1.5	27	1.4	31	1.5
Daearyddiaeth	33	1.8	42	2.1	49	2.3
Daearyddiaeth: fel gwyddor ffisegol	5	0.3	6	0.3	5	0.2
Astudiaethau Almaeneg	5	0.3	5	0.3	6	0.3
Hanes	53	2.9	62	3.1	60	2.8
Economeg y cartref	3	0.2	3	0.2	3	0.1
Astudiaethau Sbaeneg	9	0.5	10	0.5	11	0.5
Ieithoedd modern eraill neu amhenodol	22	1.2	24	1.2	24	1.1
Pynciau nad ydynt yn y cwricwlwm cenedlaethol a chyfansymiau						
Astudiaethau academiaidd mewn addysg	242	13.3	276	13.9	321	15.2
Anghenion addysg ychwanegol	0	0.0	1	0.1	0	0.0
Astudiaethau busnes a rheolaeth	20	1.1	24	1.2	28	1.3
Dinasyddiaeth	4	0.2	4	0.2	4	0.2
Drama	23	1.3	28	1.4	31	1.5
Economics	2	0.1	4	0.2	5	0.2
Daeareg	1	0.1	1	0.1	0	0.0
Y Dyniaethau	1	0.1	3	0.2	3	0.1
Astudiaethau Lladin	2	0.1	2	0.1	2	0.1
Cerddoriaeth	35	1.9	39	2.0	40	1.9
Addysg gorfforol	73	4.0	79	4.0	91	4.3
Cymdeithaseg	4	0.2	6	0.3	7	0.3
Anhysbys	762	41.9	808	40.6	803	38.0
Cyfanswm (ar gyfer pob categori)	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Gallai hyfforddiant AGA fod wedi’i gwblhau yng Nghymru neu Loegr, neu rywle arall yn y DU, naill ai drwy gwrs AGA neu lwybr cyflogaeth. Fel y dangosir, dim ond y rhai a gwblhaodd AGA yn yr ystod oedran uwchradd er engraifft CA3/11 oed neu hŷn, sydd wedi’u cynnwys.

Y sefydliad AGA sy’n cofnodi’r wybodaeth am bynciau gan ddefnyddio codau’r System Cyd-godio Pynciau Academaidd (JACS) a osodwyd gan [HESA](#). Y pwnc cyntaf yw’r prif bwnc, a gall sefydliadau gofnodi ail bwnc os yw’n berthnasol. Os caiff mwy na dau bwnc eu hastudio, rhestrir y ddau sy’n cael eu hystyried yn bwysicaf. Mae CGA yn grwpio’r pynciau i lunio’r tabl crynhoi uchod. Sylwch, nid yw SAC yn benodol i bwnc nac ystod oedran, ond bydd gan fyfyrwyr uwchradd arbenigedd pwnc AGA. Mae rhagor o wybodaeth am raglenni AGA achrededig a thargedau derbyn yn ôl pwnc are gael ar [wefan CGA](#).

1.12 Nifer y pynciau a addysgir

Tabl 1.12: Nifer y pynciau a addysgir ar gyfer athrawon ysgol annibynnol gofrestredig.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
1 pwnc	402	68.3	379	66.3	456	66.3
2 bwnc	118	20.0	116	20.3	139	20.2
3 phwnc	47	8.0	53	9.3	55	8.0
4 pwnc	12	2.0	12	2.1	22	3.2
5 pwnc	3	0.5	5	0.9	8	1.2
6 phwnc neu fwy	7	1.2	7	1.2	8	1.2
Cyfanswm	589	100	572	100	688	100

Cynhwysir athrawon ysgol annibynnol cofrestredig fwy nag unwaith os cofnodir mwy nag un pwnc a addysgir ar eu cofnod. Nid yw penaeithaid cofrestredig mewn ysgolion uwchradd a chanol wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod, gan nad yw gwybodaeth pwnc a addysgir yn cael ei chadw ar gyfer penaeithaid.

1.13 Pwnc a addysgir

Tabl 1.13: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl pwnc a addysgir.

Mae % Athrawon yn seiliedig ar y nifer o athrawon wedi’u poblogi.

	2024		2025		2026	
	Nifer	% Athrawon	Nifer	% Athrawon	Nifer	% Athrawon
Pynciau craidd ac addysg grefyddol						
Bioleg	48	8.1	53	9.3	53	4.8
Cemeg	46	7.8	45	7.9	52	4.7
Saesneg	86	14.6	91	15.9	109	9.9
Mathemateg	103	17.5	116	20.3	130	11.9
Ffiseg	39	6.6	42	7.3	50	4.6
Addysg grefyddol	28	4.8	32	5.6	47	4.3
Gwyddoniaeth	84	14.3	88	15.4	107	9.8
Cymraeg	11	1.9	13	2.3	15	1.4
Pynciau sylfaen						
Celf	25	4.2	29	5.1	37	3.4
Dylunio a thechnoleg	29	4.9	29	5.1	36	3.3
Daearyddiaeth	36	6.1	38	6.6	56	5.1
Hanes	43	7.3	48	8.4	56	5.1
Technoleg gwybodaeth	23	3.9	25	4.4	34	3.1
Ieithoedd tramor modern	46	7.8	44	7.7	49	4.5
Cerddoriaeth	23	3.9	29	5.1	33	3.0
Addysg gorfforol	55	9.3	49	8.6	65	5.9

Tabl 1.13: Nifer athrawon ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl pwnc a addysgir (parhad).

	2024		2025		2026	
	Nifer	% Athrawon	Nifer	% Athrawon	Nifer	% Athrawon
Pynciau nad ydynt yn y cwricwlwm cenedlaethol a chyfansymiau						
Anghenion dysgu ychwanegol	0	0.0	14	2.4	24	2.2
Astudiaethau busnes	15	2.5	17	3.0	22	2.0
Gyrfaoedd	4	0.7	5	0.9	3	0.3
Datblygiad plant	2	0.3	2	0.3	3	0.3
Drama	19	3.2	23	4.0	27	2.5
Economeg	6	1.0	9	1.6	9	0.8
Electroneg	3	0.5	3	0.5	3	0.3
Peirianeg	0	0.0	0	0.0	1	0.1
Astudiaethau cyffredinol	2	0.3	2	0.3	2	0.2
Llywodraeth a gwleidyddiaeth	3	0.5	4	0.7	5	0.5
Economeg y cartref	1	0.2	1	0.2	1	0.1
Y Dyniaethau	6	1.0	7	1.2	12	1.1
Cyfraith	0	0.0	1	0.2	2	0.2
Astudiaethau'r cyfryngau	6	1.0	6	1.0	7	0.6
Addysg bersonol, iechyd a chymdeithasol	22	3.7	23	4.0	22	2.0
Gwasanaethau cyhoeddus	6	1.0	7	1.2	11	1.0
Seicoleg a throsedddeg	1	0.2	1	0.2	1	0.1
Cymdeithaseg	6	1.0	6	1.0	8	0.7
Teithio a thwristiaeth	1	0.2	2	0.3	2	0.2
Bagloriaeth Cymru	2	0.3	2	0.3	3	0.3
Cyfanswm	830		906		1,097	
Cyfanswm nifer athrawon wedi’u poblogi		589		572		688

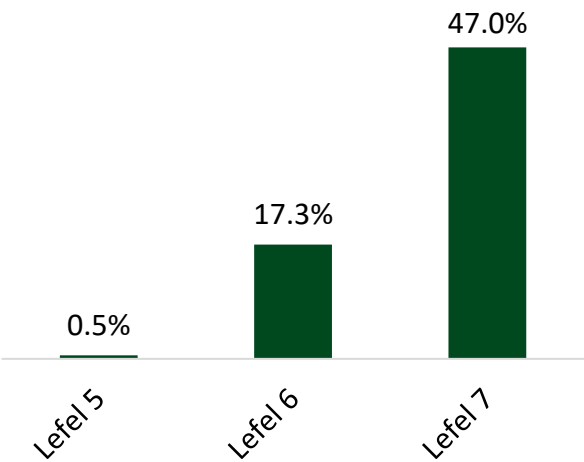
1.14 Lefel cymhwyster uchaf

Tabl 1.14: Nifer athrawon ysgol annibynnol cofrestredig yn ôl y lefel cymhwyster uchaf sydd ganddynt.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Lefel 7	893	49.1	1003	50.5	994	47.0
Lefel 6	198	10.9	218	11.0	365	17.3
Lefel 5	5	0.3	10	0.5	11	0.5
Lefel anhysbys*	721	39.7	757	38.1	743	35.2
Cyfanswm	1,817	100	1,988	100	2,113	100

Mae hyn yn cynnwys cymwysterau pwnc-benodol, cymwysterau mewn pwnc arall, cymhwyster addysgu/asesu, er engraifft, pob cymhwyster sydd wedi'i nodi ar gofnod cofrestrai. Lefelau'n seiliedig ar Fframwaith Credyd a Chymwysterau Cymru (FfCChC).

Mae lefel anhysbys* yn cynnwys y rheini na chofnodwyd cymwysterau ar eu cyfer, neu'r rheini na ellir pennu lefel eu cymhwyster o'r wybodaeth, a roddwyd naill ai gan y cofrestrai neu'r cyflogwr.

Siart 6: Canran yr athrawon ysgol annibynnol yn ôl lefel uchaf o gymwysterau yn 2026.

1.15 Dargadwedd

Tabl 1.15: Y newid o flwyddyn i flwyddyn yn niferoedd athrawon ysgol annibynnol cofrestredig.

	Mawrth 2024		Mawrth 2025		Mawrth 2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cyfanswm wedi'u cofrestru ¹	1,817	100	1,988	100	2,113	100
Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol ²	0	0	207	11.4	312	14.8
Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol ³	0	0	378	20.8	437	20.7
Cynnydd neu ostyngiad ers y flwyddyn flaenorol ⁴	0	0	171	9.4	125	5.9

¹ Cyfanswm y cofrestreion yn y categori athrawon ysgol annibynnol ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn benodol.

² Nifer athrawon ysgol annibynnol a gofrestrwyd yn y flwyddyn flaenorol ond na chadwodd eu cofrestriad y flwyddyn ganlynol.

³ Nifer y unigolion cofrestredig newydd a dderbyniwyd ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg ym mhob blwyddyn.

⁴ Nifer yn adlewyrchu naill ai cynnydd neu ostyngiad net yn nifer y cofrestreion ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gan gymryd i ystyriaeth nifer yr unigolion cofrestredig na chadwodd eu cofrestriad (troednodyn 2) a'r rhai a dderbyniwyd ar y Gofrestr (troednodyn 3).

2. Gweithiwr cymorth dysgu ysgol annibynnol

2.1 Nifer a gofrestrwyd

Tabl 12.1: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi’u cofrestru.

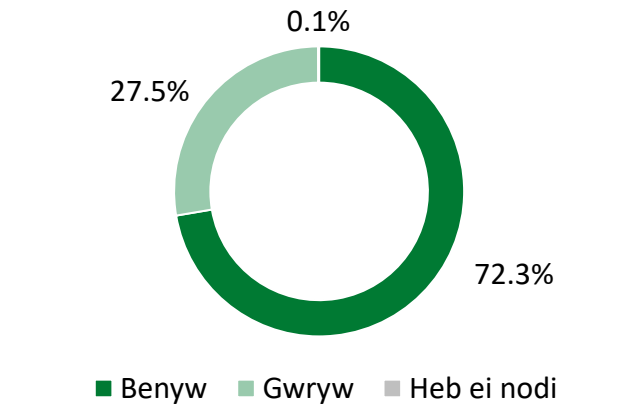
	2024	2025	2026
Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol	1,117	1,378	1,612

Ffigurau Mawrth 2026 – 1,247 wedi’u cofrestru fel gweithiwr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn unig, 365 mewn categorïau lluosol.O’r cofrestreion lluosol, mae 254 wedi’u cofrestru mewn 2 gategori, 50 wedi’u cofrestru mewn 3 chategori, 44 wedi’u cofrestru mewn 4 categori, 7 wedi’u cofrestru mewn 5 categori, 2 mewn 6 categori, 2 mewn 7 categori, 4 mewn 8 categori, a mae 2 mewn 9 categori.

2.2 Rhywedd

Tabl 2.2: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn ôl rhywedd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	814	72.9	979	71.0	1,166	72.3
Gwryw	302	27.0	396	28.7	444	27.5
Heb ei nodi	1	0.1	3	0.2	2	0.1
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

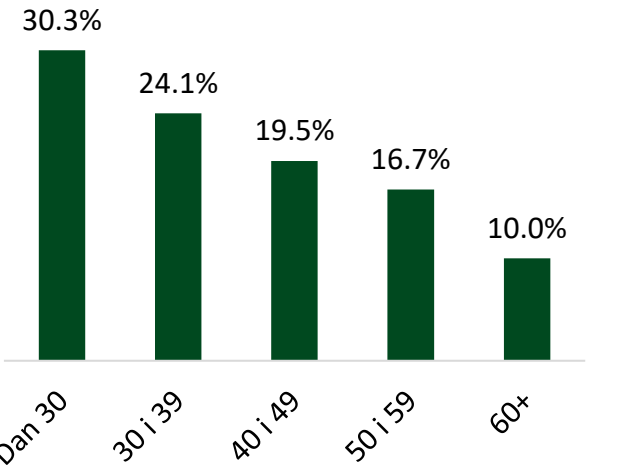

2.3 Oedran

Tabl 2.3: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn ôl oedran.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Dan 25	150	13.4	186	13.5	230	14.3
25 i 29	167	15.0	209	15.2	258	16.0
30 i 34	148	13.2	182	13.2	204	12.7
35 i 39	128	11.5	153	11.1	185	11.5
40 i 44	131	11.7	158	11.5	174	10.8
45 i 49	94	8.4	122	8.9	140	8.7
50 i 54	100	9.0	110	8.0	129	8.0
55 i 59	99	8.9	112	8.1	131	8.1
60 i 64	58	5.2	88	6.4	95	5.9
65 +	42	3.8	58	4.2	66	4.1
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

Siart 7: Rhywedd gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn 2026.

Siart 8: Oedran gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn 2026.

2.4 Grŵp ethnig

Tabl 2.4: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi'u cofrestru yn ôl grŵp ethnig.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	884	79.1	1,145	83.1	1,379	85.5
Cymysg neu nifer o grwpiau ethnig	18	1.6	20	1.5	36	2.2
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	42	3.8	43	3.1	49	3.0
Du, Affricanaidd, Caribïaidd neu Du Prydeinig	27	2.4	40	2.9	41	2.5
Grŵp ethnig arall	8	0.7	9	0.7	12	0.7
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	14	1.3	22	1.6	33	2.0
Anhysbys	124	11.1	99	7.2	62	3.8
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

Darperir y data uchod ar ffurf agregedig i osgoi datgelu pwy yw cofrestreion. Gellir dod o hyd i opsiynau’r grwpiau ethnig fel y’u nodir ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg gan ddefnyddio [gwefan swyddogaeth dadansoddi’r Llywodraeth](#). Gellir gweld y grwpiau ethnig sy'n creu'r ffurf agregedig uchod yno.

2.5 Hunaniaeth genedlaethol

Tabl 2.5: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi'u cofrestru yn ôl hunaniaeth genedlaethol.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cymreig	424	38.0	537	39.0	582	36.1
Prydeinig	352	31.5	425	30.8	605	37.5
Seisnig	128	11.5	181	13.1	201	12.5
Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig o Ogledd Iwerddon	10	0.9	16	1.2	19	1.2
Arall	73	6.5	106	7.7	121	7.5
Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol	7	0.6	14	1.0	22	1.4
Anhysbys	123	11.0	99	7.2	62	3.8
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

2.6 Anabledd

Tabl 2.6: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi’u cofrestru sydd wedi gwneud datganiad ynglyn â’u hanabledd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	55	4.9	77	5.6	98	6.1
Nac ydynt	1,062	95.1	1,301	94.4	1,514	93.9
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

At ddibenion y cyhoeddiad hwn, ystyrir bod gan unigolyn anabledd os oes ganddynt salwch, cyflwr, neu nam hirdymor, hunangofnodedig, sy’n peri anhawster i weithgareddau dydd i ddydd. Mae’r diffiniad hwn yn gyson â [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a’r [diffiniad sydd wedi’i gysoni gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth \(GSS\)](#).

2.7 Cyflogaeth yn ôl awdurdod lleol

Tabl 2.7: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl cyflogwr awdurdod lleol.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Blaenau Gwent	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Pen-y-bont ar Ogwr	9	0.8	8	0.6	0	0.0
Caerffili	14	1.3	16	1.2	22	1.4
Caerdydd	252	22.6	262	19.0	325	20.2
Sir Gaerfyrddin	48	4.3	34	2.5	38	2.4
Ceredigion	0	0.0	4	0.3	7	0.4
Conwy	58	5.2	50	3.6	70	4.3
Sir Ddinbych	53	4.7	53	3.8	33	2.0
Sir y Fflint	30	2.7	78	5.7	94	5.8
Gwynedd	5	0.4	7	0.5	8	0.5
Ynys Môn	2	0.2	3	0.2	5	0.3
Merthyr Tudful	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Sir Fynwy	64	5.7	65	4.7	66	4.1
Castell-nedd Port Talbot	23	2.1	18	1.3	21	1.3
Casnewydd	31	2.8	33	2.4	38	2.4
Sir Benfro	15	1.3	18	1.3	18	1.1
Powys	51	4.6	65	4.7	91	5.6
Rhondda Cynon Taf	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Abertawe	93	8.3	97	7.0	83	5.1
Torfaen	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Bro Morgannwg	33	3.0	24	1.7	27	1.7
Wrecsam	42	3.8	43	3.1	43	2.7
Wedi’u cyflogi mewn ysgol a gynhelir	10	0.9	27	2.0	22	1.4
Cyflenwi ¹	67	6.0	113	8.2	147	9.1
Eraill mewn swydd ²	12	1.1	10	0.7	15	0.9
Eraill nad ydynt mewn swydd ³	205	18.4	350	25.4	439	27.2
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

¹ Gall fod mewn unrhyw gategori y mae’r ymarferydd wedi cofrestru ynddo.

² Cynnwys athrawon peripatetig ac athrawon ymgynghorol.

³ Cynnwys athrawon sydd wedi ymddeol, cofrestreion sydd wedi’u cyflogi mewn rolau cefnogi, neu addysg bellach, a’r rhai nad oes cyflogaeth wedi’i chofnodi ar eu cyfer.

2.8 Y gallu i siarad Cymraeg

Tabl 2.8: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg.

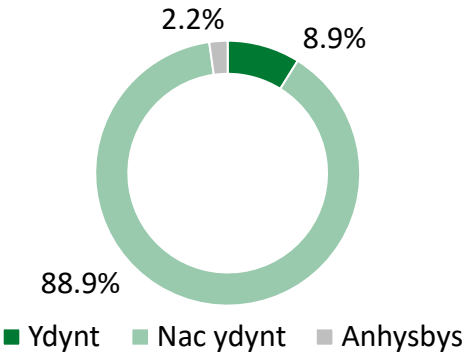
	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	92	8.2	131	9.5	143	8.9
Nac ydynt	969	86.8	1,199	87.0	1,433	88.9
Anhysbys	56	5.0	48	3.5	36	2.2
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

2.9 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

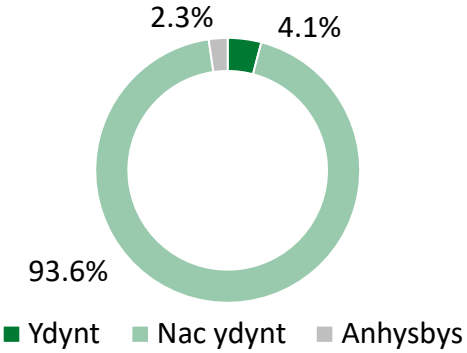
Tabl 2.9: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a gawsant eu hyfforddi i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg, eu bod yn gweithio ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg neu erioed wedi gwneud hynny, neu a ydynt yn teimlo'n hyderus i wneud hynny.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	30	2.7	50	3.6	66	4.1
Nac ydynt	1,030	92.2	1,279	92.8	1,509	93.6
Anhysbys	57	5.1	49	3.6	37	2.3
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

Siart 9: Gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn ôl y gallu i siarad Cymraeg yn 2026.

Siart 10: Gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2026.

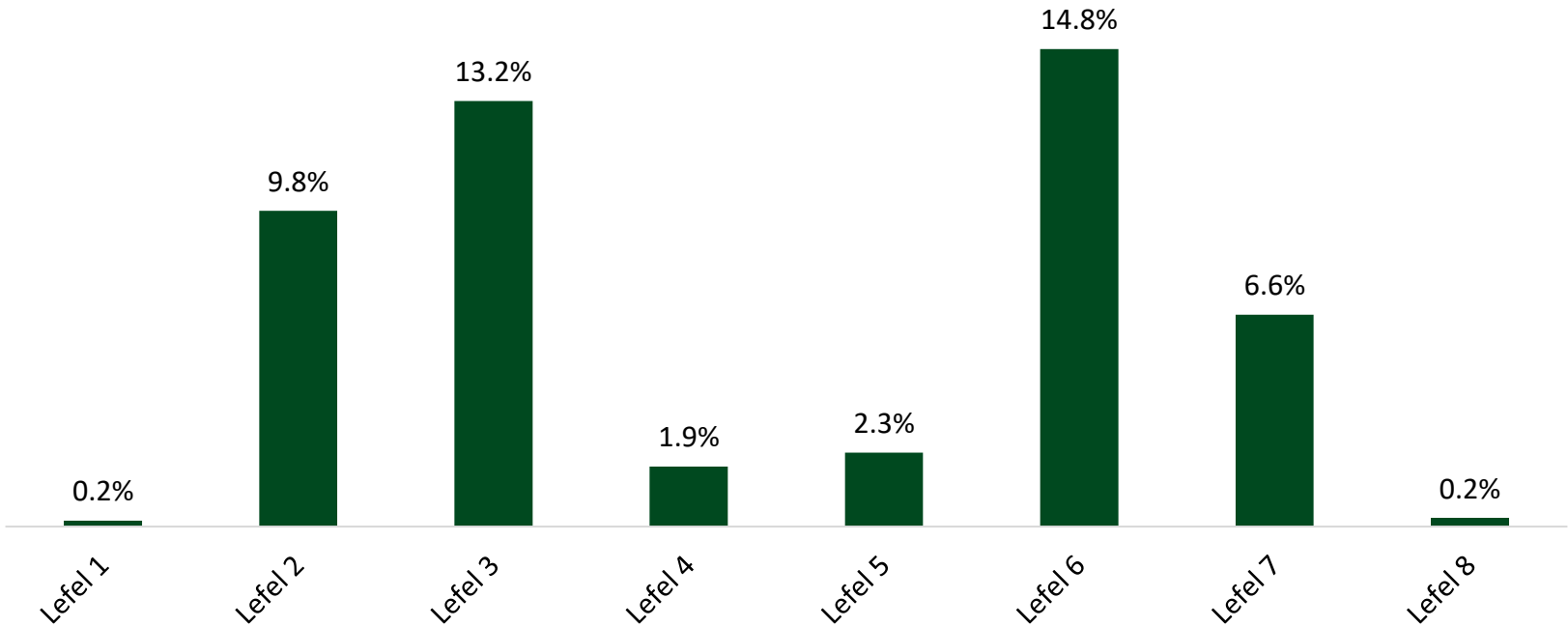
2.10 Lefel cymhwyster uchaf

Tabl 2.10: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol cofrestredig yn ôl y lefel cymhwyster uchaf sydd ganddynt.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Lefel 8	4	0.4	3	0.2	4	0.2
Lefel 7	103	9.2	135	9.8	106	6.6
Lefel 6	154	13.8	186	13.5	239	14.8
Lefel 5	24	2.1	36	2.6	37	2.3
Lefel 4	19	1.7	25	1.8	30	1.9
Lefel 3	87	7.8	151	11.0	213	13.2
Lefel 2	59	5.3	111	8.1	158	9.8
Lefel 1	3	0.3	7	0.5	3	0.2
Lefel anhysbys*	664	59.4	724	52.5	822	51.0
Cyfanswm	1,117	100	1,378	100	1,612	100

Mae hyn yn cynnwys cymwysterau pwnc-benodol, cymwysterau mewn pwnc arall, cymhwyster addysgu/asesu, er engraifft, pob cymhwyster sydd wedi'i nodi ar gofnod cofrestrai. Lefelau'n seiliedig ar FfCChC.

Mae lefel anhysbys* yn cynnwys y rheii na chofnodwyd cymwysterau ar eu cyfer, neu’r rheini na ellir pennu lefel eu cymhwyster o’r wybodaeth, a roddwyd naill ai gan y cofrestrai neu’r cyflogwr.

Siart 11: Canran yr gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol yn ôl lefel uchaf o gymwysterau yn 2026.

2.11 Dargadwedd

2.11 Newid o flwyddyn i flwyddyn yn niferoedd gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol cofrestredig.

	Mawrth 2024		Mawrth 2025		Mawrth 2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cyfanswm wedi'u cofrestru ¹	1,117	100	1,378	100	1,612	100
Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol ²	0	0	269	24.0	410	25.4
Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol ³	0	0	530	47.5	644	40.0
Cynnydd neu ostyngiad ers y flwyddyn flaenorol ⁴	0	0	261	23.5	234	14.5

¹ Cyfanswm y cofrestreion yn y categori gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn benodol.

² Nifer y gweithwyr cymorth dysgu ysgol annibynnol a gofrestrwyd yn y flwyddyn flaenorol ond na chadwodd eu cofrestriad y flwyddyn ganlynol.

³ Nifer y unigolion cofrestredig newydd a dderbyniwyd ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg ym mhob blwyddyn.

⁴ Nifer yn adlewyrchu naill ai cynnydd neu ostyngiad net yn nifer y cofrestreion ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn o gymharu â’r flwyddyn flaenorol, gan gymryd i ystyriaeth nifer yr unigolion cofrestredig na chadwodd eu cofrestriad (troednodyn 2) a’r rhai a dderbyniwyd ar y Gofrestr (troednodyn 3).

3. Athro sefydliad annibynnol arbennig ôl-16

3.1 Nifer a gofrestrwyd

Tabl 3.1: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru.

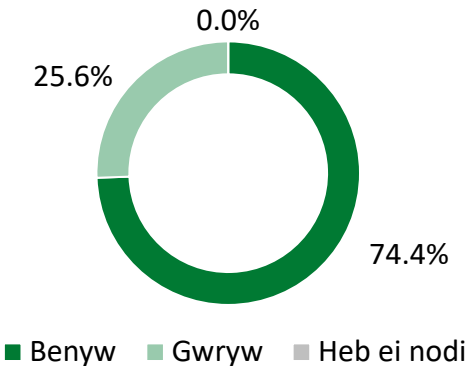
	2024	2025	2026
Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16	84	97	90

Ffigurau Mawrth 2026 – 66 wedi’u cofrestru fel athro sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn unig, 24 mewn categorïau lluosol. O’r cofrestreion lluosol, mae 7 wedi’u cofrestru mewn 2 gategori, 6 wedi’u cofrestru mewn 3 chategori, 2 wedi’u cofrestru mewn 4 categor, 1 wedi’u cofrestru mewn 5 categor, 1 mewn 6 categori, 1 mewn 7 categori, 4 mewn 8 categori, a mae 2 mewn 9 categori.

3.2 Rhywedd

Tabl 3.2: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl rhywedd.

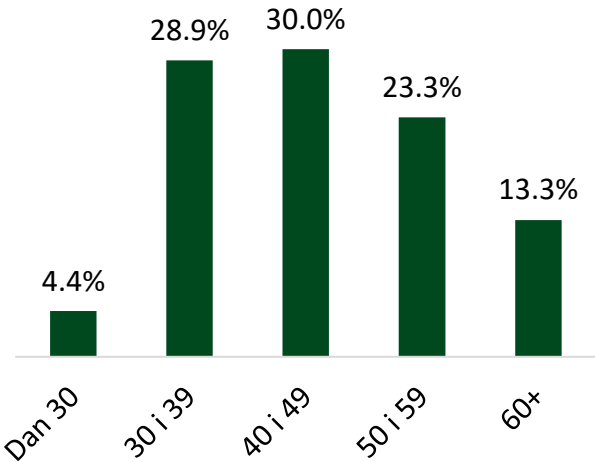
	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	62	73.8	73	75.3	67	74.4
Gwryw	22	26.2	23	23.7	23	25.6
Heb ei nodi	0	0.0	1	1.0	0	0.0
Total	84	100	97	100	90	100

3.3 Oedran

Tabl 3.3: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl oedran.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Dan 25	0	0.0	1	1.0	1	1.1
25 i 29	3	3.6	6	6.2	3	3.3
30 i 34	13	15.5	15	15.5	5	5.6
35 i 39	18	21.4	15	15.5	21	23.3
40 i 44	13	15.5	18	18.6	13	14.4
45 i 49	10	11.9	12	12.4	14	15.6
50 i 54	12	14.3	13	13.4	15	16.7
55 i 59	7	8.3	6	6.2	6	6.7
60 i 64	7	8.3	9	9.3	8	8.9
65 +	1	1.2	2	2.1	4	4.4
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

Siart 12: Rhywedd athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn 2026.

Siart 13: Oedran athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn 2026.

3.4 Grŵp ethnig

Tabl 3.4: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl grŵp ethnig.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	66	78.6	80	82.5	75	83.3
Cymysg neu nifer o grwpiau ethnig	0	0.0	1	1.0	2	2.2
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	3	3.6	4	4.1	2	2.2
Du, Affricanaidd, Caribïaidd, neu Du Prydeinig	2	2.4	1	1.0	1	1.1
Grŵp ethnig arall	1	1.2	1	1.0	0	0.0
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	2	2.4	1	1.0	1	1.1
Anhysbys	10	11.9	9	9.3	9	10.0
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

Darperir y data uchod ar ffurf agregedig i osgoi datgelu pwy yw cofrestreion. Gellir dod o hyd i opsiynau’r grwpiau ethnig fel y’u nodir ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg gan ddefnyddio [gwefan swyddogaeth dadansoddi’r Llywodraeth](#). Gellir gweld y grwpiau ethnig sy'n creu'r ffurf agregedig uchod yno.

3.5 Hunaniaeth genedlaethol

Tabl 3.5: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl hunaniaeth genedlaethol.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cymreig	34	40.5	43	44.3	38	42.2
Prydeinig	29	34.5	28	28.9	29	32.2
Seisnig	5	6.0	9	9.3	7	7.8
Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig, o Ogledd Iwerddon	2	2.4	2	2.1	2	2.2
Arall	4	4.8	6	6.2	5	5.6
Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Anhysbys	10	11.9	9	9.3	9	10.0
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

3.6 Anabledd

Tabl 3.6: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru sydd wedi gwneud datganiad ynglyn â’u hanabledd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	5	6.0	9	9.3	6	6.7
Nac ydynt	79	94.0	88	90.7	84	93.3
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

At ddibenion y cyhoeddiad hwn, ystyrir bod gan unigolyn anabledd os oes ganddynt salwch, cyflwr, neu nam hirdymor, hunangofnodedig, sy’n peri anhawster i weithgareddau dydd i ddydd. Mae’r diffiniad hwn yn gyson â [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a’r [diffiniad sydd wedi’i gysoni gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth \(GSS\)](#).

3.7 Y gallu i siarad Cymraeg

Tabl 3.7: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg.

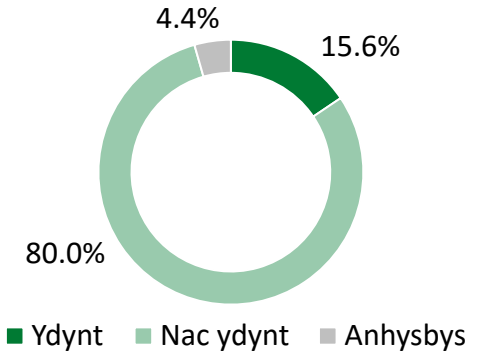
	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	16	19.0	17	17.5	14	15.6
Nac ydynt	65	77.4	76	78.4	72	80.0
Anhysbys	3	3.6	4	4.1	4	4.4
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

3.8 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

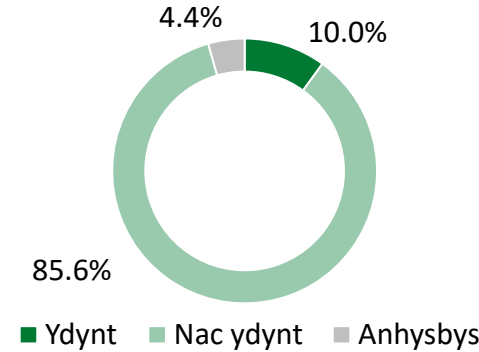
Tabl 3.8: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a gawsant eu hyfforddi i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg, eu bod yn gweithio ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg neu erioed wedi gwneud hynny, neu a ydynt yn teimlo'n hyderus i wneud hynny.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	9	10.7	10	10.3	9	10.0
Nac ydynt	72	85.7	83	85.6	77	85.6
Anhysbys	3	3.6	4	4.1	4	4.4
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

Siart 14: Athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl y gallu i siarad Cymraeg yn 2026.

Siart 15: Athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2026.

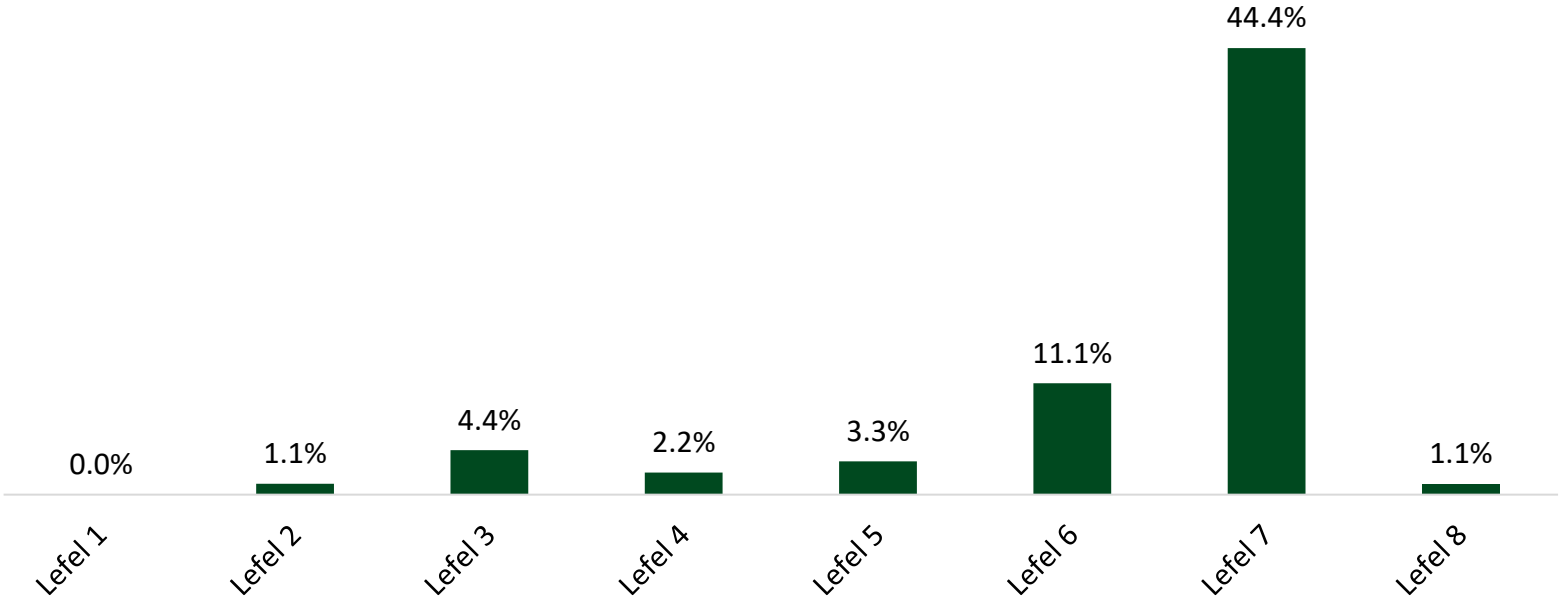
3.9 Lefel cymhwyster uchaf

Tabl 3.9: Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 cofrestredig yn ôl y lefel cymhwyster uchaf sydd ganddynt.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Lefel 8	1	1.2	0	0.0	1	1.1
Lefel 7	32	38.1	40	41.2	40	44.4
Lefel 6	7	8.3	9	9.3	10	11.1
Lefel 5	5	6.0	3	3.1	3	3.3
Lefel 4	1	1.2	2	2.1	2	2.2
Lefel 3	2	2.4	4	4.1	4	4.4
Lefel 2	1	1.2	0	0.0	1	1.1
Lefel 1	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Lefel anhysbys*	35	41.7	39	40.2	29	32.2
Cyfanswm	84	100	97	100	90	100

Mae hyn yn cynnwys cymwysterau pwnc-benodol, cymwysterau mewn pwnc arall, cymhwyster addysgu/asesu, er engraifft, pob cymhwyster sydd wedi'i nodi ar gofnod cofrestrai. Lefelau'n seiliedig ar FfCChC.

Mae lefel anhysbys* yn cynnwys y rheini na chofnodwyd cymwysterau ar eu cyfer, neu'r rheini na ellir pennu lefel eu cymhwyster o'r wybodaeth, a roddwyd naill ai gan y cofrestrai neu'r cyflogwr.

Siart 16: Canran yr athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl lefel uchaf o gymwysterau yn 2026.

3.10 Dargadwedd

Tabl 3.10: Newid o flwyddyn i flwyddyn yn niferoedd athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 cofrestredig.

	Mawrth 2024		Mawrth 2025		Mawrth 2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cyfanswm wedi'u cofrestru ¹	84	100	97	100	90	100
Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol ²	0	0	18	21.4	31	32.0
Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol ³	0	0	31	36.9	24	24.7
Cynnydd neu ostyngiad ers y flwyddyn flaenorol ⁴	0	0	13	15.5	-7	7.2

¹ Cyfanswm y cofrestreion yn y categori athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn benodol.

² Nifer athrawon sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 a gofrestrwyd yn y flwyddyn flaenorol ond na chadwodd eu cofrestriad y flwyddyn ganlynol.

³ Nifer y unigolion cofrestredig newydd a dderbyniwyd ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg ym mhob blwyddyn.

⁴ Nifer yn adlewyrchu naill ai cynnydd neu ostyngiad net yn nifer y cofrestreion ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn o gymharu â’r flwyddyn flaenorol, gan gymryd i ystyriaeth nifer yr unigolion cofrestredig na chadwodd eu cofrestriad (troednodyn 2) a’r rhai a dderbyniwyd ar y Gofrestr (troednodyn 3).

4. Gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16

4.1 Nifer a gofrestrwyd

Tabl 4.1: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru

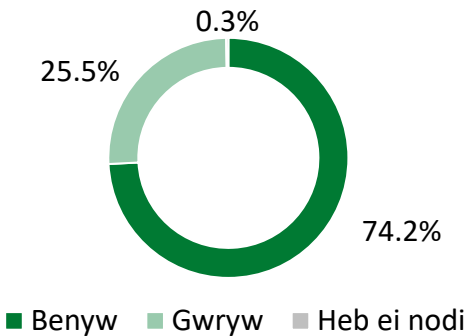
	2024	2025	2026
Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16	292	285	337

Ffigurau Mawrth 2026 – 289 wedi’u cofrestru fel gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn unig, 48 mewn categorïau lluosol. O’r cofrestreion lluosol, mae 26 wedi’u cofrestru mewn 2 gategori, 2 wedi’u cofrestru mewn 3 chategori, 12 wedi’u cofrestru mewn 4 categori, 1 mewn 6 categori, 1 mewn 7 categori, 4 mewn 8 categori, a mae 2 mewn 9 categori.

4.2 Rhywedd

Tabl 4.2: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl rhywedd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	198	67.8	214	75.1	250	74.2
Gwryw	93	31.8	69	24.2	86	25.5
Heb ei nodi	1	0.3	2	0.7	1	0.3
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

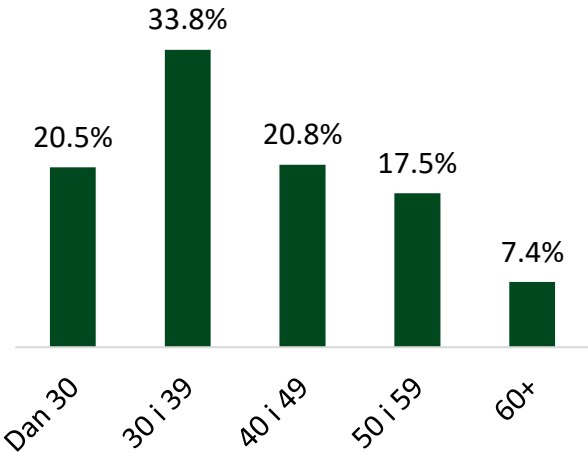

Siart 17: Rhywedd gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn 2026.

4.3 Oedran

Tabl 4.3: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl oedran.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Dan 25	21	7.2	17	6.0	25	7.4
25 i 29	46	15.8	44	15.4	44	13.1
30 i 34	49	16.8	43	15.1	56	16.6
35 i 39	58	19.9	47	16.5	58	17.2
40 i 44	27	9.2	40	14.0	44	13.1
45 i 49	29	9.9	23	8.1	26	7.7
50 i 54	23	7.9	27	9.5	36	10.7
55 i 59	18	6.2	21	7.4	23	6.8
60 i 64	17	5.8	16	5.6	16	4.7
65 +	4	1.4	7	2.5	9	2.7
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

Siart 18: Oedran gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn 2026.

4.4 Grŵp ethnig

Tabl 4.4: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl grŵp ethnig.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Gwyn	174	59.6	202	70.9	233	69.1
Cymysg neu nifer o grwpiau ethnig	2	0.7	3	1.1	4	1.2
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	7	2.4	12	4.2	16	4.7
Du, Affricanaidd, Caribïaidd, neu Du Prydeinig	42	14.4	20	7.0	35	10.4
Grŵp ethnig arall	3	1.0	1	0.4	3	0.9
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	4	1.4	1	0.4	12	3.6
Anhysbys	60	20.5	46	16.1	34	10.1
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

Darperir y data uchod ar ffurf agregedig i osgoi datgelu pwy yw cofrestreion. Gellir dod o hyd i opsiynau’r grwpiau ethnig fel y’u nodir ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg gan ddefnyddio [gwefan swyddogaeth dadansoddi’r Llywodraeth](#). Gellir gweld y grwpiau ethnig sy'n creu'r ffurf agregedig uchod yno.

4.5 Hunaniaeth genedlaethol

Tabl 4.5: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi'u cofrestru yn ôl hunaniaeth genedlaethol.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cymreig	85	29.1	100	35.1	117	34.7
Prydeinig	64	21.9	75	26.3	82	24.3
Seisnig	30	10.3	26	9.1	39	11.6
Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig, o Ogledd Iwerddon	0	0.0	3	1.1	1	0.3
Arall	53	18.2	35	12.3	52	15.4
Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol	0	0.0	0	0.0	12	3.6
Anhysbys	60	20.5	46	16.1	34	10.1
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

4.6 Anabledd

Tabl 4.6: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru sydd wedi gwneud datganiad ynglyn â’u hanabledd.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	17	5.8	22	7.7	24	7.1
Nac ydynt	275	94.2	263	92.3	313	92.9
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

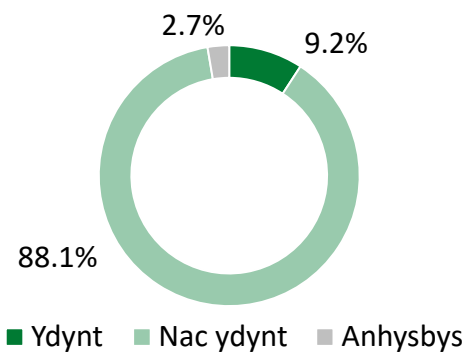
At ddibenion y cyhoeddiad hwn, ystyrir bod gan unigolyn anabledd os oes ganddynt salwch, cyflwr, neu nam hirdymor, hunangofnodedig, sy’n peri anhawster i weithgareddau dydd i ddydd. Mae’r diffiniad hwn yn gyson â [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a’r [diffiniad sydd wedi’i gysoni gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth \(GSS\)](#).

4.7 Y gallu i siarad Cymraeg

Tabl 4.7: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	19	6.5	22	7.7	31	9.2
Nac ydynt	257	88.0	250	87.7	297	88.1
Anhysbys	16	5.5	13	4.6	9	2.7
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

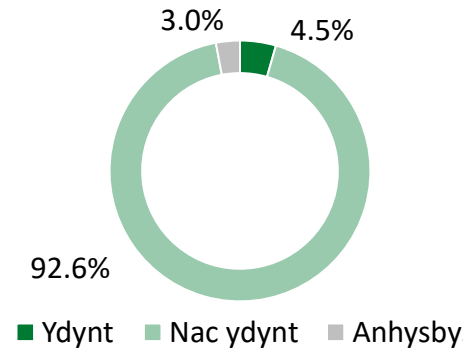
Siart 19: Gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl y gallu i siarad Cymraeg yn 2026.

4.8 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

Tabl 4.8: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 wedi’u cofrestru yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a gawsant eu hyfforddi i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg, eu bod yn gweithio ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg neu erioed wedi gwneud hynny, neu a ydynt yn teimlo'n hyderus i wneud hynny.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	9	3.1	7	2.5	15	4.5
Nac ydynt	267	91.4	264	92.6	312	92.6
Anhysbys	16	5.5	14	4.9	10	3.0
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

Siart 20: Gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2026.

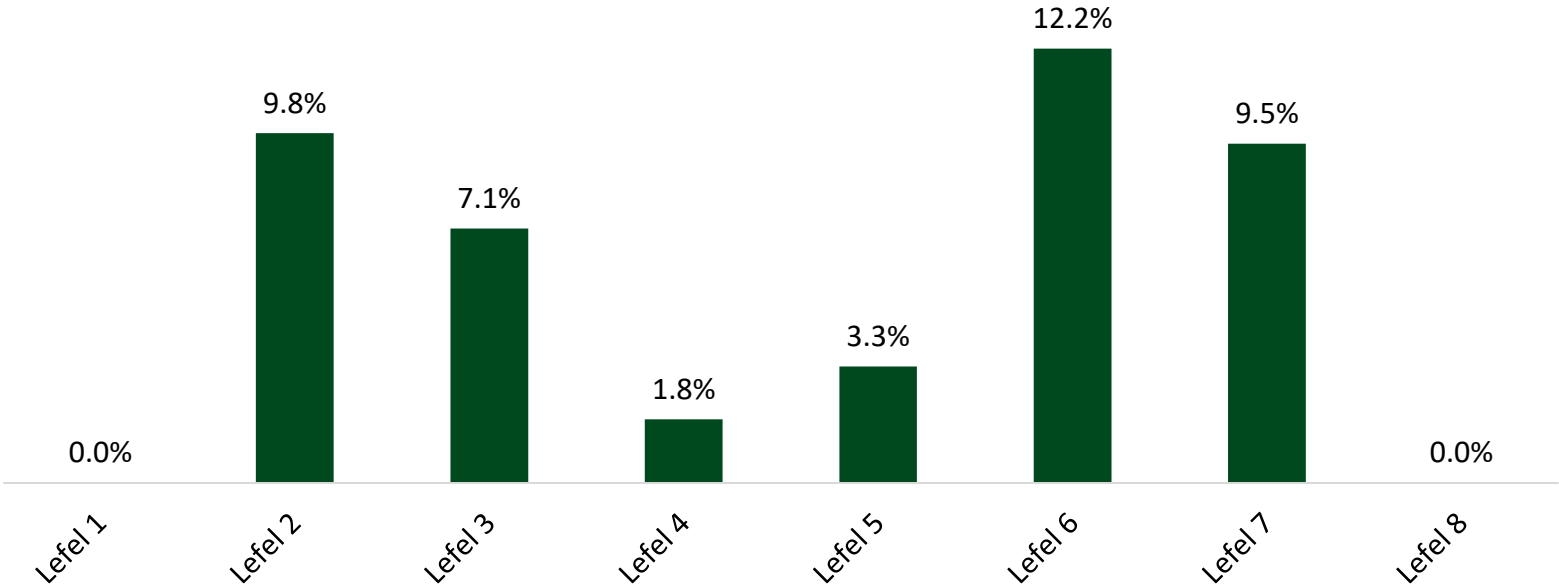
4.9 Lefel cymhwyster uchaf

Tabl 4.9: Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 cofrestredig yn ôl y lefel cymhwyster uchaf sydd ganddynt.

	2024		2025		2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Lefel 8	1	0.3	0	0.0	0	0.0
Lefel 7	17	5.8	21	7.4	32	9.5
Lefel 6	25	8.6	30	10.5	41	12.2
Lefel 5	13	4.5	7	2.5	11	3.3
Lefel 4	0	0.0	3	1.1	6	1.8
Lefel 3	10	3.4	17	6.0	24	7.1
Lefel 2	26	8.9	23	8.1	33	9.8
Lefel 1	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Lefel anhysbys*	200	68.5	184	64.6	190	56.4
Cyfanswm	292	100	285	100	337	100

Mae hyn yn cynnwys cymwysterau pwnc-benodol, cymwysterau mewn pwnc arall, cymhwyster addysgu/asesu, er engraifft, pob cymhwyster sydd wedi'i nodi ar gofnod cofrestrai. Lefelau'n seiliedig ar FfCChC.

Mae lefel anhysbys* yn cynnwys y rheini na chofnodwyd cymwysterau ar eu cyfer, neu'r rheini na ellir pennu lefel eu cymhwyster o'r wybodaeth, a roddwyd naill ai gan y cofrestrai neu'r cyflogwr.

Siart 21: Canran yr gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 yn ôl lefel uchaf o gymwysterau yn 2026.

4.10 Dargadwedd

4.10: Y newid o flwyddyn i flwyddyn yn niferoedd gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 cofrestredig.

	Mawrth 2024		Mawrth 2025		Mawrth 2026	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cyfanswm wedi'u cofrestru ¹	292	100	285	100	337	100
Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol ²	0	0	103	35.3	63	22.1
Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol ³	0	0	96	32.9	115	40.4
Cynnydd neu ostyngiad ers y flwyddyn flaenorol ⁴	0	0	-7	-2.4	52	18.2

¹ Cyfanswm y cofrestreion yn y categori gweithiwr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16 ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn benodol.

² Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sefydliad annibynnol arbennig ôl-16g a gofrestrwyd yn y flwyddyn flaenorol ond na chadwodd eu cofrestriad y flwyddyn ganlynol.

³ Nifer y unigolion cofrestredig newydd a dderbyniwyd ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg ym mhob blwyddyn.

⁴ Nifer yn adlewyrchu naill ai cynnydd neu ostyngiad net yn nifer y cofrestreion ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn o gymharu â’r flwyddyn flaenorol, gan gymryd i ystyriaeth nifer yr unigolion cofrestredig na chadwodd eu cofrestriad (troednodyn 2) a’r rhai a dderbyniwyd ar y Gofrestr (troednodyn 3).